

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 18.

Fredagen den 12 juni.

Kl. 3,30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 5 innevarande juni.

§ 2.

Herr statsrådet *Vennersten* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till förordning om arvsskatt och skatt för gåva.

Denna proposition bordlades på begäran.

§ 3.

Föredrogs Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, *Vid remiss av Kungl. Maj:ts proposition nr 61.* med förslag till lag angående förlängd tjänstgöring i vissa fall för värnpliktiga, tillhörande flottan; och yttrade därvid

Herr Rydén: Herr talman! Det var med verklig förvåning, som jag för ett par dagar sedan förnam, att den proposition, som det nu gäller att remittera till försvarsutskottet, blivit avlämnad till riksdagen. Detta förslag, som herrarna måhända i den brådska i riksdagsarbetet, som nu gör sig gällande, icke ha hunnit taga del av, innebär, att en värnpliktig vid flottan, som har börjat sin tjänstgöring där och som utgår ifrån att hans tjänstgöring skall räcka de 360 dagar, som regeringens försvarsproposition nu föreslår, skulle mot sin vilja kunna av en uttagningsnämnd, som tillsättes på sätt jag strax närmare skall angiva, kvarhållas vid flottan såsom värnpliktig ett år över den tid, han själv hade tänkt sig. Det ändamål man avser att vinna med detta förslag är att fylla vakanserna inom flottan, vilkas befintlighet alla hava sig bekant. När den värnpliktige, oftast sjöman, börjar sin tjänstgöring, så vet han icke, ifall detta förslag nu blir antaget, huruvida han kommer att få en ettårig värnplikt eller en tvåårig värnplikt. Över hans öde råder en uttagningsnämnd, bestående av en regementsofficer såsom ordförande

Andra kammarens protokoll vid senare riksdagen 1914. Nr 18. 1

Vid remiss av
Kungl. Maj:ts
proposition
nr 61.
(Forts.)

samt fyra andra ledamöter, nämligen en av Konungens befallningshavande i det län, inom vilket vederbörande flottstation är belägen, därtill förordnad lagfaren man, en kapten vid flottan samt två inom den stad, där stationen är belägen, bosatta, icke militära personer, vilka jämte ett lika antal suppleanter väljas varje gång för två år av stadsfullmäktige; och skall nämnden biträdas av en läkare.

Jag har för min del knappast velat tro mina öron, när jag hörde, att regeringen dristade sig att framlägga ett förslag av denna beskaffenhet. När detta projekt dök upp inom försvarsberedningarna, så var det knappast någon av oss, som voro medlemmar av densamma, som togo det på fullt allvar. Det avvisades också från alla håll — med undantag, så vitt jag nu minnes, av förslagsstäl-laren, och möjligen var det en till, som hade sympati för förslaget — det avvisades, säger jag, av oss alla såsom en upprörande orättvisa, och för min del har jag, om ock tillhörande försvarsutskottet, icke kunnat låta denna proposition remitteras till vederbörande utskott utan att fästa landets uppmärksamhet på den rena orättfärdighet, som man skulle begå mot vårt sjöfolk genom att bifalla det förslag, som här ligger före.

Det är helt säkert alla herrarna bekant, att det väl icke finns någon grupp av svenska män, som är till den grad rörlig som just sjömanskåren. Jag är säker på, att om man vill anställa en beräkning om hur många av de unga män i vårt land, som ge sig ut på sjön, komma att hamna som utländska undersåtar, skall man finna, att det endast är en mindre del av dem, som förbli svenska medborgare så länge de leva. Största massan av dem försvinner och slukas upp av andra nationer. Det klagas allmänt inom svenska handelsflottan redan nu över att det är svårt att få svenska sjö-män, beroende därpå, att dessa känna den nuvarande värnplikten som en så pass allvarlig påлага, att de hellre än att resa hem och exercera 300 dagar gå över till andra nationer. Och nu skulle man antaga ett sådant system, att man icke blott ökade värnpliktstiden från 300 till 360 dagar, utan att man därutöver hade som perspektiv att varje ung man, som började fullgöra sin värnplikt vid flottan, icke skulle veta, om han komme att tjänstgöra ett år eller om ut-tagningsnämnden skulle tvinga honom att tjänstgöra två år. Han kunde icke veta, om han exempelvis tänkte läsa på sin kaptens- eller styrmansexamen, vid vilken tid han bleve fri. Det förslag, som här föreligger, förefaller mig vara till den grad upprörande, att jag nu velat vid remiss av detsamma nedlägga min bestämda protest mot att ett sådant förslag skall av riksdagen godkännas.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att överlämna ifråga-varande proposition jämte det i anledning av densamma nu avgivna yttrandet till riksdagens särskilda utskott.

§ 4.

Statsutskottets härfpå föredragna utlåtande nr 8 bordlades åter.

§ 5.

Herr *Molin* i Dombäcksmark avlämnade en motion angående omorganisation av riksdagsarbetet.

Nämnda motion, som erhöll ordningsnumret 216, blev på begäran bordlagd.

§ 6.

Justerades ett protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Jeansson</i> i Kalmar	under 4 dagar fr. o. m. den 13 juni,
» <i>Indebetou</i>	» 4 » » » 13 »
» <i>Tamm</i>	» den 13 juni,
» <i>Forssell</i>	» 5 dagar fr. o. m. den 14 »
» <i>Andersson</i> i Knäppinge	» 6 » » » 16 » och
» <i>Bärg</i> i Katrineholm	» den 13 juni.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,45 e. m.

In fidem
Per Cronvall.